

12 RIKTLINJER FÖR RELIGIONS- ÖVERSKRIDANDE DIALOG PÅ LOKAL NIVÅ

KUNSKAP OM OCH FÖRSTÅELSE FÖR LOKALA RELIGIÖSA FÖRHÅLLANDEN

01 Lokala myndigheter uppmanas att uppmärksamma den växande roll som religionen i dag spelar för **byggandet av individuella och kollektiva identiteter**, dess inverkan på socialisering och framväxten av sociala mönster, samt hur den påverkar många invånares världsbild. Religion är ett uttryck för och resultatet av trosföreställningar som gått i arv från generation till generation, och som uttrycker lojalitet mot en tradition. Den bidrar både till att forma människors tankemönster och att grundlägga värderingar och uppförandenormer.

02 Myndigheterna behöver ha god **kännedom** om storleksförhållandena för lokala religiösa grupper, och om hur de är organiserade. De måste uppvisa medvetenhet om att religiösa gemenskaper genom undervisning, skolning och de övriga tjänster man erbjuder skapar en reell nytta för allmänheten. De ger sina medlemmar

en känsla av mening och bidrar till att bygga sociala relationer. Detta gör dem till viktiga aktörer i lokalsamhället. Medvetenhet om etniska och religiösa minoriteters plats och roll bör åtföljas av en motsvarande medvetenhet om den inneboende auktoritet som utövas av **majoriteten**, som i allmänhet har ett monopolliknande inflytande över den lokala makten. En sådan medvetenhet bidrar till att förhindra att minoriteter mot bättre vetande hamnar i en försvarssituation. Särskild uppmärksamhet riktas mot familjens roll, i synnerhet mödrarnas, som är en viktig faktor för att föra kulturella värden vidare till nästa generation. Detta ska göras med öppenhet inför samhällets mångfald.

03 Religiösa organisationer ska inte betraktas som homogena grupper, utan som organisationer där det kan finnas inbördes **motstridiga åsikter**. Lokala myndigheters bedömning av vilka samtalspartner som är öppna för dialog och som har förmåga att påverka andra inom samhällsgruppen, är därför avgörande både för nuet och framtiden.

FRÄMJA FÖRSTÅELSE MELLAN DIALOGENS DELTAGARE

04 Lokala myndigheter måste bidra till processen att **upptäcka andra kulturer**. De ska genom att studera kulturella likheter **och** olikheter, förstå de personer som har ett synsätt som avviker från lokala seder och bruk, samt sprida och dela den här informationen. De kan göra så genom att uppmuntra till undervisning om religion i alla dess former. Syftet är att vidga de kulturella kunskaperna, inte att främja utövandet av religion. Sådan utbildning – tillhandahållen både i skolan och genom offentliga studiecenter om religion – kommer att vara en avgörande faktor både för att fostra till större öppenhet och för att väcka kunskapsörst. Öppenhet inför andra kan också väcka en önskan att bättre förstå sin egen religiösa tro, eller sina personliga och sociala värderingar. Detta kan skapa en större kulturell medvetenhet som bidrar till att minska risken för radikalisering. Alla åtgärder ska vägledas av en vilja till att skapa förutsättningar för jämställdhet mellan kvinnor och män och att tillse att de förutsättningarna tillvaratas.

05 Lokala myndigheter måste identifiera **lämpliga tillfällen** för att utveckla kunskapen om varandra och för att skapa personliga kontakter som minskar känslan av misstro eller till och med rädsla. Målet ska vara en stabil utveckling från omedvetenhet till kunskap, från kunskap till förståelse och från förståelse till tillit. Lämpliga aktiviteter kan till exempel vara besök vid olika lokaler för religionsutövning eller att skapa kultur- och religionsöverskridande forum eller festivaler. Detta kan åtföljas av inrättandet av ett råd för kultur- och religionsöverskridande relationer, en samlingsplats för åsiktsutbyte mellan alla parter.

UPPRÄTTA PARTNER- SAMVERKAN

06 Lokala myndigheter befinner sig i **frontlinjen** och deras aktiva närvaro på fältet, närheten till alla inblandade och innovationsförmåga ger dem en ledande och fullt **berättigad** roll vid religiösa aktiviteter. Deras diskussioner och aktiviteter måste styras av en omsorg om öppenhet, innovation och experimenterande.

07 Lokala myndigheters roll i att främja dialog och uppräta partnersamverkan blir mer verkningsfull och meningsfull i långa loppet ifall vissa **förutsättningar finns på plats redan från början:**

- ▶ respekt för lagen,
- ▶ främjande av jämställdhet mellan kvinnor och män,
- ▶ religiös opartiskhet och icke-diskriminering,
- ▶ öppen insyn i alla handlingar.

08 Lokala myndigheter ska inte aktivt delta i en religionsöverskridande dialog. Närhetsprincipen och den religiösa obundenheten förhindrar att myndigheter står som värd för eller organiserar sådana dialoger. Den officiella hållningen ska präglas av **engagemang** och **icke-inblandning**. Lokala myndigheters roll är huvudsakligen att verka som en kontaktfunktion och medlare, och vid behov som regeltolkare – baserat på tydligt definierade och genom förhandling fastlagda mål. Från myndigheternas synvinkel, som en bisittande opartisk part, baseras religionsöverskridande dialog på förnuft snarare än religion, kunskap snarare än tro.

09 Genom att betona koncepten erkännande och tillit kan lokala myndigheter säkerställa att religioner inte ses som ett problem, utan som en resurs. Detta kräver en positiv inställning till demokratisk hantering av pluralism. Deras åtgärder ska syfta mot två mål: att uppräta en mer **helhetlig organisationsstruktur** för de religiösa inriktningar som finns lokalt, samt att stärka den **sociala sammanhållningen**. De myndighetsorgan och samverkanspartner som ingår i dialogen ska inte gå utanför sina egna specifika roller, och ska framförallt betrakta dialogen som en gemensam resurs som behöver vårdas.

10 Projekt som att bygga eller driva lokaler för religionsutövning ska göras på ett sätt som främjar jämvikt och harmoni. De ska främja större öppenhet, inte leda till skapande av enklaver. Det innebär att ett **religionsöverskridande förhållningssätt** gradvis tar överhanden över separata religiösa gruppers olika förhållningssätt. Lokala myndigheters åtgärder ska styras av en vilja att främja en gemensam tro på en Gud i olika skepnader.

11 Lokala myndigheters omsorg om religiös mångfald och religionsöverskridande dialog ska avspeglas på ett konkret sätt i lokala föreskrifter inom socialpolitik, idrott, utbildning, stadsplanering och kultur, samt i myndigheternas relationer med lokala organisationer. På så sätt **skapas horisontella relationer**. Detta arbetssätt måste genomsyra och ligga till grund för alla verksamhetsområden, snarare än att utgöra ett separat verksamhetsområde. Om alla inblandade är villiga att lyssna på varandra blir det möjligt att uppnå det som i Kanada kallas för en «**skäligen anpassning**», vilket innebär att man ger olika religiösa grupper största möjliga utrymme för att uttrycka sin religiösa tro, så länge det inte innebär en konflikt med andra grundläggande rättigheter.

UTVÄRDERING

12 I samverkan med lokala religiösa organisationer ska de lokala myndigheterna i förväg fastslå vilka **kriterier och indikatorer** de ska använda för att utvärdera hur pass effektiv den kultur- och religionsöverskridande dialogen är. Det kan innebära att man bygger upp egen expertkunskap, skapar nätverk för religionsöverskridande utbyten eller bygger upp utbildnings- och informationscenter. Myndigheterna ska också hålla kontakt med representanter för andra lokala myndigheter, så att man kan jämföra olika åtgärder och ställa dem mot varandra för att utveckla de metoder som används.

Kongressen för lokala och regionala myndigheter anser att främjande av religions- och kulturöverskridande dialog är en mycket viktig del av dialogen mellan de olika grupper som utgör våra lokalsamhällen.

Sådan dialog är ett effektivt instrument i kampen mot intolerans och radikalisering, samt för att stärka «samlevnad» med ömsesidig respekt.

Kongressen inledde sitt arbete inom området med två konferenser som hölls 2006 och 2010 i franska Montchanin. Där deltog såväl lokala myndighetsrepresentanter och akademiker som internationella organisationer och religiösa ledare i diskussioner som kretsade kring lokala myndigheters roll vid religionsöverskridande dialog – med fokus på informationsutbyte om fungerande metoder, sekularismens principer, religiös utbildning, fortbildning av religiösa ledare och finansiering av platser för tillbedjan. De 12 principerna kompletterar de tankegångar som lades fram i Europarådets vitbok om interkulturell dialog Living together as equals in dignity (samlevnad som jämlikar med värdighet) som antogs 2008.

www.coe.int/congress-intercultural

congress.intercultural@coe.int

Publicerat: mars 2016

SWE

www.coe.int

Europarådet är Europas ledande människorättsorganisation. Det består av 47 medlemsstater, varav 28 är medlemmar i Europeiska unionen. Kongressen för lokala och regionala myndigheter är ett organ inom Europarådet som ansvarar för att stärka lokal och regional demokrati i de 47 medlemsstaterna. Kongressen består av två kammare – Lokala myndigheters kammare och Regionernas kammare – och tre kommittéer. Den samlar 648 valda representanter från mer än 200 000 lokala och regionala myndigheter.

The Congress

Le Congrès

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE